

EL PSC I EL PROCÉS INDEPENDENTISTA

Declaració de la Comissió Executiva del PSC, 19.12.16

El PSC no participa del procés independentista (“el procés”) perquè no comparteix ni l’objectiu de la independència ni els mitjans per assolir-lo, absolutament impregnats dels conceptes d’unilateralitat, il·legalitat i desobediència.

L’esclat del procés independentista arrenca el 28 de juny de 2010 amb la Sentència del Tribunal Constitucional sobre l’Estatut d’Autonomia de Catalunya, que havia estat aprovat pel Parlament amb una majoria de 2/3 dels diputats i diputades, negociat al Congrés i aprovat per les Corts Generals per majoria absoluta, i sotmès al referèndum dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

La Sentència, en alterar allò que havia estat aprovat per àmplies majories parlamentàries, negociat laboriosament i ratificat pel poble, va ser considerada com la certificació que els anhels catalans de reconeixement nacional, major autogovern i millor finançament no cabien en el marc de la Constitució espanyola.

El 28 de novembre de 2010 les eleccions al Parlament de Catalunya van implicar un canvi de majoria parlamentària en benefici de la coalició de CiU i de l’elecció d’Artur Mas com a president de la Generalitat. Una elecció que, tot i comptar amb l’abstenció dels i les socialistes fruit d’un pacte públic, va donar pas a una etapa de govern basada fonamentalment en un pacte CiU-PP, que es va manifestar a través de l’aprovació dels pressupostos, i presidida per una política d’austeritat. En aquest marc, CiU va donar suport a la llei d’estabilitat pressupostària i a la reforma laboral impulsades pel govern del PP.

CiU es va plantejar com a gran objectiu de la legislatura l’inici d’un procés de transició nacional que tenia com a primera fita un nou model de finançament basat en el concert econòmic, enterrant així el model de finançament recollit a l’Estatut de Catalunya que la

Sentència del Tribunal Constitucional respectava en termes generals (principi d'ordinalitat i Consorci tributari inclosos).

El 20 de novembre de 2011 se celebren les eleccions generals que guanya el PP per majoria absoluta. Un govern que no ha ofert cap possibilitat de diàleg amb el govern català des d'aleshores ençà.

El fracàs de la negociació del pacte fiscal, la progressiva radicalització de l'espai nacionalista i l'èxit de la mobilització de la Diada Nacional de Catalunya del 2012, van portar el president Mas a convocar de forma anticipada les eleccions al Parlament amb l'objectiu impulsar l'anomenat "dret a decidir", que era per als independentistes una altra manera d'anomenar el dret d'autodeterminació.

El programa electoral del PSC del 2012 fixava l'objectiu de la reforma constitucional federal i incloïa el següent: "Ens comprometem a promoure les reformes necessàries per tal que els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya puguin exercir el seu dret a decidir a través d'un referèndum o consulta acordat en el marc de la legalitat".

La insistència socialista en la necessitat de l'acord i d'ajustar-se al marc legal va ser sovint criticada pel món independentista que des del primer moment considerava que el "dret a decidir" no requeria de cap mena d'acord i no podia ser limitat pel marc legal espanyol.

El resultat de les eleccions al Parlament del 25 de novembre de 2012 no van donar-li al president Mas la majoria desitjada i a partir d'aquell moment va decidir governar amb el suport d'ERC acceptant el plantejament independentista de la nova direcció d'Esquerra encapçalada per Oriol Junqueras.

Així, una de les primeres decisions d'aquella legislatura va ser l'aprovació el 23 de gener de 2013 de la "Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya". El PSC va decidir votar-hi en contra, tot i que alguns membres del grup socialista van optar per trencar la disciplina de vot, obrint una convulsa etapa interna que va acabar amb el trencament amb el partit dels militants que consideraven que la proposta federal del socialisme català ja no donava resposta als anhels de sobirania d'amplis sectors de la societat catalana.

Convé recordar que la proposta federal del socialisme català va ser elaborada per un grup de treball de la Fundació Rafael Campalans publicada el maig de 2013. Una proposta que, juntament amb propostes d'anàloga naturalesa fetes des d'altres àmbits del socialisme espanyol, van alimentar els acords de Granada de 6 de juliol de 2013 en els que el PSOE definia la seva proposta de reforma constitucional federal.

Com era d'esperar, el Tribunal Constitucional va anul·lar, i va fer-ho per unanimitat, la "Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya" aprovada pel Parlament.

En el si del Parlament es va crear la "Comissió d'Estudi del Dret a Decidir" que, tot i que no va arribar a establir cap mena de conclusió, va servir com a element de difusió del plantejament sobiranista que tenia també com a plataforma ciutadana el Pacte Nacional pel Dret a Decidir i l'activisme de l'Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural.

El 12 de desembre de 2013 el president Mas convoca una reunió amb els partits que integren "el procés" per tal d'aprovar la data i la doble pregunta de la consulta del 9 de novembre de 2014.

El 26 de setembre de 2014, es va aprovar la "Llei de Consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana", que va comptar amb el suport del PSC, tot i que en tot moment vàrem advertir que aquella llei no podia emparar la consulta que es pretenia organitzar el 9 de novembre.

Malgrat el nostre advertiment i les decisions del Tribunal Constitucional d'anul·lar la llei de consultes i la convocatòria tant de la consulta com del procés participatiu que va substituir-la, el govern de la Generalitat, amb el suport de les entitats sobiranistes, va impulsar la votació del 9 de novembre de 2014. D'aquells fets se n'han derivat procediments judicials contra el president Mas, la vicepresidenta Ortega i el conseller Homs i la consellera Rigau.

A partir d'aquell moment, el moviment sobiranista va considerar que la consulta era una "pantalla passada" i va concentrar els seus esforços en la convocatòria d'unes eleccions dites plebiscitàries que finalment van tenir lloc el 27 de setembre de 2015.

En aquestes eleccions el PSC es va refermar en la seva proposta de reforma constitucional federal sense cap mena de menció a cap altre tipus de consulta que no sigui el referèndum sobre la reforma constitucional federal.

El PP, aprofitant la seva majoria absoluta, va aprovar una reforma de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional per tal que aquest adquirís facultats sancionadores en els supòsits d'incompliment de les seves sentències i resolucions. El govern del PP ha instat tota mena de denúncies, recursos i incidents d'execució de les sentències, judicialitzant una qüestió eminentment política, al mateix temps que tancava qualsevol via de diàleg.

Els partits independentistes van guanyar les eleccions però varen perdre el plebiscit en els termes en què ells mateixos l'havien plantejat. De fet, ERC i CDC s'havien plantejat com a objectiu assolir una majoria absoluta en escons de la seva candidatura conjunta anomenada "Junts pel Sí", que comptava també amb el suport explícit de les entitats sobiranistes. El primer acte de la present legislatura va ser l'aprovació per part del Parlament de Catalunya de la "Declaració sobre l'inici del procés polític a Catalunya com a conseqüència dels resultats electorals del 27 de setembre de 2015" en el que es marca el camí cap a la independència, a la que de vegades s'anomena de forma eufemística "desconnexió". Aquesta declaració, lògicament, va ser primer suspesa i després anul·lada pel Tribunal Constitucional, també per unanimitat.

La CUP va forçar, a més, un relleu en la presidència de la Generalitat exercida a partir de llavors per Carles Puigdemont. CDC es va dissoldre creant el nou partit PDECAT.

En aquesta legislatura es va crear una "Comissió d'Estudi del Procés Constituent" que va elevar al ple del Parlament les seves conclusions finalment aprovades el 27 de juliol de 2016. No cal dir que aquestes conclusions han estat també suspeses i anul·lades pel Tribunal Constitucional, també per unanimitat.

La no aprovació dels pressupostos de la Generalitat per al 2016, a causa del vot contrari de la CUP i perquè el govern de Junts pel Sí no es va plantejar cap majoria alternativa per aprovar-los, va comportar la votació d'una qüestió de confiança convocada pel president Puigdemont.

L'anomenat "full de ruta" ha sofert diverses modificacions i ha recuperat la celebració d'un referèndum sobre la independència previ a la celebració d'unes eleccions anomenades constituents que havien de tenir lloc 18 mesos després del 27 de setembre del 2015. Aquest referèndum no estava previst en els programes electorals ni de Junts pel Sí ni de la CUP.

Així doncs, avui el full de ruta es pot resumir en l'eslògan "O referèndum o referèndum", que es refereix a la celebració al setembre de 2017 d'un referèndum sobre la independència, bé acordat amb l'Estat o convocat de forma unilateral i il·legal pel govern de la Generalitat. És obvi que aquest plantejament fa impossible tota negociació i només contempla la via unilateral i il·legal, condemnada al fracàs com ja es va demostrar amb ocasió de la consulta del 9 de novembre de 2014. Les apel·lacions voluntaristes a un pretès caràcter vinculant d'un referèndum no acordat estan buides de contingut.

Cal subratllar finalment, i a tall de resum, que, cinc anys després del seu inici, "el procés" no ha produït cap avenç concret en termes d'autogovern o de finançament.

A partir d'aquestes consideracions, el PSC vol reiterar la seva posició política que es resumeix en sis punts:

1. La nostra convicció que la solució al problema de l'encaix entre Catalunya i la resta d'Espanya, aguditzada a partir de la Sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, només pot ser política i ha de venir per la via del diàleg, la negociació i el pacte.

2. El nostre compromís de continuar treballant per trencar el bloqueig forçat per dues posicions irreconciliables: l'immobilisme i la pulsó recentralitzadora del govern del PP, i la predisposició a la ruptura unilateral de la majoria parlamentària independentista i del govern de Junts pel Sí.

3. La nostra exigència envers el govern de la Generalitat i el govern d'Espanya de revertir la dinàmica de relacions conflictives i substituir-la per una fase de distensió, començant per la negociació de solucions concretes a problemes que es van enquistant: una elevada conflictivitat competencial; un model de finançament que

apliqui el principi d'ordinalitat i el Consorci Tributari, així com la resta d'elements continguts en l'Estatut votat pels catalans i les catalanes; el compromís inversor de l'Estat en qüestions crucials com el servei de Rodalies i el Corredor Mediterrani; la cooperació en matèria cultural i lingüística que, en primer lloc, implica la renúncia per part del govern d'Espanya a utilitzar la LOMCE com a instrument per erosionar la immersió lingüística; el desenvolupament estatutari; la recuperació d'elements d'autogovern erosionats per la Sentència del Tribunal Constitucional a partir de la modificació de la legislació estatal corresponent; i el treball conjunt sobre les 46 qüestions plantejades pel president Puigdemont, conscients que la discrepància sobre el referèndum aconsella aparcar aquesta qüestió.

4. L'evidència que la judicialització del conflicte no aportarà mai la solució. Per tant, reclamem al govern de Catalunya i a la seva majoria parlamentària que s'abstinguin de prendre acords contraris a la legalitat vigent, i reclamem al govern d'Espanya que accepti revertir la reforma de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional imposada per la seva anterior majoria absoluta tal com proposen diversos grups parlamentaris, i que sàpiga calibrar fins a quin punt la seva actuació està contribuint a millorar o empitjorar la perspectiva d'una negociació que posi punt final a l'actual absència de diàleg entre institucions.

5. La necessitat d'obrir la perspectiva d'una reforma constitucional que transformi Espanya en un Estat federal, que blindi els drets socials, que augmenti la qualitat de la democràcia, que incorpori el compromís europeu d'Espanya, i que pugui servir com a catalitzador del pacte polític que resolgui l'encaix entre Catalunya i la resta d'Espanya.

6. El PSC, compromès en la defensa de les institucions catalanes i de l'autogovern de Catalunya, defensor de la via del diàleg, la negociació i el pacte, i de transformacions profundes de l'actual estat de coses, no participarà ni prestarà suport a cap mena d'iniciativa que aposti per una ruptura unilateral o per obviar els mecanismes de reforma de la llei, l'Estatut o la Constitució.